

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kü-
lendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA,
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Uj Ország gyűlés.

Abony, 1901. október 29.

Királyi szózáttal meg nyílt az ország-
gyűlés uj, öt évre szabott ciklusa. A régi
képviselők közül sokan elmaradtak, helyet-
tük ujak kerültek be. Az ujak többnyire if-
júk is, tehetségesek, munkakedvelők is; az
uj rendben bőven nyílik alkalmuk, hogy a
munka terén érvényesítsék képességeiket.

A pártok engesztelőbbekké lettek, leg-
alább nincs ok félni attól, hogy a tárgya-
lások során oly ádáz tusáknak leszünk
tunui, mint a legutóbbi ciklus kezdete al-
kalmával.

A vita, ha hangja nem lép túl
bizonyos határokat, csak előnyére vá-
lik a hazának, a közügynek és a ki okos-
san él a vita szabadságaival,
csak használhat annak az ügynek, melynek
előmozdítójaul szegődött.

Füvet, fát és minden egyebet az em-
beriség hasznára teremtett a gondviselés,
éppen azért, a mikor azokat okosan, cél-
jainkra használjuk, a gondviseléstől nyert
szabadságunkat használjuk. Ha például a
vadonban eltévedt ember nem tudván más-
képen tüzet éleszteni, két fadarabot addig
dörgölne egymáshoz, míg az így előlidézett
melegség végre lángra lobbanna, a két fa-

darab nem panaszkodhatnék egymás ellen,
hogy miért illeti a másik oly keményen,
mert könnyen felismerhető, hogy egy ha-
talmasabb éri el általuk, szenvedésük által
a célt.

Az emberek nem azért lettek évezredek
óta bölcsőbbek, mert egynék szavát
vakon elhitték, hanem mivel ellen-
mondásaikkal oda kényszerítették a másikat,
hogy ez kétségtelenül be is bizonyít-
totta, hogy neki van igazsága.

Efféle erős, igen gyakran fájdalmas
küzdelmek következtében lett megrostálva
az igazság, mert az emberi elme is úgy
világosodik meg, mint az aczél, hogy simá-
ra dörzsölik és csiszolják, míg vegre olyan
tisztá lesz, mint a tükör s ami előtte és
elébe áll, azt hiven visszamutatja.

Az alkotmányos élet éppen azért, mert
életelevenségéből, azaz: küzdelmekből áll,
folyton alakul át az emberiség javára. Így
van ez nagyban az országban, így van
ez kicsinyben, a közügyek szolgálatában a
községeknel.

A hatalom csak úgy érvényesítheti ere-
jét a közönség elismerésére, ha azt nem
egy oldalulag akarja érvényesíteni, hanem
ellenmondások, viták által az érvényesítés
szükségességét, közjóra való irányítását be
is bizonyítja.

Egynék okvetlenül el kell kezdeni a
beszélgetést valami szükségességről, ami a ha-
zát, vagy a község ügyét illeti, a többiek
aztán meghányják-vetik a tervet s mivel a
vitában mindenkinek jut valami az eszébe,
végre megérik a gondolat s bár a vitatko-
zók néha élesen szóltak is egymás ellen s
egynémely szó az illetőknek zokon esett,
mert fáj, — a köz nyert vele, a hasznos igaz-
ság kiderült s a honnak, a községnek pol-
gárai hasznát veszik.

Könnyebb volna, ha az igazság az ég-
ből úgy hullana alá, mint az eső csepp;
de az Uristen munkára rendelt bennünket,
egy részt azért is, hogy az unalom meg
ne öljön, így magunknak kell sorsunk elin-
tézéséről gondoskodnunk, ezt az állapotot
magunk is oly becsesnek tartjuk, hogy va-
lahányszor azt követelte egy zsarnok, hogy
minden ember hallgasson, azt tegye, a mit
a zsarnok ki gondol: az ilyen, a gondolko-
dástól fölmentő állapotot mindannyiszor az
emberiség joga és szabadsága megsértésé-
nek tekintették.

Ha kell a szabadság, tessék tünni a
vitatkozásnak kellemetlenségeit is, s mivel
vitatkozás nélkül nem találhatjuk a helyes
és teljes igazságot, ne irtózzunk a szótól,
az ellenvéleménytől, mely akkor is szüksé-
ges, ha helytelen mond, mert a kettőt egy-

TÁRCSA.

A költő sirján.*)

Itt a költő sirja, itt a picziny sirdomb,
Hova eltemették, ahol alszik mélyen,
Mint madár, ha ajkán elhangzott a nóta,
Pihegő kebelével nyugszik meg a fészken.

Lenyugodott ő is puha siri ágyba,
Melyet a természet vetett neki lágyra;
Őszbeborult költő, örökifjú dalnok
Óh mondd, puha-e ott lenn a siri párna?

Néma esend a sirban, mint a sötét éjben,
Melynek nincs világa, csupán sűrű árnya;
Kialudott fáklya, hallgató szív, szólj hát:
Van-e élet ott is, hova te vagy zárva?!

Megdobbansz-e hévvel, szeretettel olykor,
Hiszen örök érzés dobogott itt benned,
Mig a mienk voltál; szól-e néma ajkad,
Nem vágyol-e hozzánk, hisz mienk a lelked?

Hallgatag borul rám őszi alkony fátyla,
Csendesesen körülfog, elterül a sirra;
Sárguló lomb hullong előmbe a fakról,
Minden levelére enyészettünk írva;

Madárdal se zendül, virág se nyit többé,
Lehelletét érzem közeledő télnek,

*) Abonyi Lajos sirjánál.

Még is egyre kérdelem, élsz-e lenn a sirban?
Mesterem, óh szólj hát, hogy halni ne féljek!

Mondd, hogy nincs enyészeti, amely örök volna,
Érző szívek lángja soha ki nem alszik;
Hogy aki szeretve jár az élet utján,
Nem hal meg örökre, óh szólj, mondj csak annyit!

Ki a szíve kincsét elosztotta itten,
Nem lehet az halva, nem lehet az veszve;
Szomorú sir alján fakad újra élet,
Isteni csirája megfogamzik benne!

Lehullok a sirra, hallgatózik lelkem,
Szózatod a fűszál zizegésén reszket:
„Halál ki nem oltja, a sir be nem zárja,
Mint a csillag lángol, ha szeretsz, a lelked!”

Lévay Mihály.

Régi magyar irónőkről.

Az „Abony” eredeti tárczája.

Az első magyar nő, kinek munkái nyomta-
stásban megjelentek, Lorántffy Zsuzsanna volt.
Korának legműveltebb, költői lelkületű, tudomá-
nyosan művelt asszonya, aki ma is, három hos-
szu század letelte után az igazi magyar nő min-
ta képeként ragyog előttünk, hogy tőle tanuljunk
vallásos buzgóságot és áldozatkészséget. —

„Fejedelmi nő, az volt bizonynyal,
Világ szerént, lélek szerént!
Több diszt nem nyert bársony s biborral,

De ő hintett ezekre fényt.
Korát előzte, mint az égen
A tündér hajnal a napot,
Hogy akkor is ragyogjon, éljen,
Midőn a nap lenyugodott.”

Tompa.

Igy jellemzi őt a költő, sárospataki szobrá-
nak leleplezésekor s valóban hüen, mert hiszen ő
ma is él mindnyájunk lelkében.

„Nagy neve a történeté már,
Megőrzi emlékét a hon.”

Tompa.

Lorántffy Zsuzsanna ¹⁾ — kit a pataki isko-
la fő jöltevői közt említ — Lorántffy Mihálynak,
Sárospatak urának leánya 1600-ban született.
1616-ban I. Rákóczy György nejévé lett. Ettől
fogva kezdődik áldásos működése. Sárospatakon
szerető gondoskodásba veszi a collégiumot és ala-
pítványával nemcsak biztosítja annak fennmara-
dását, hanem még élt gondozta is. Mint —
„édes anya magzatát, dajka az ő kicsinydedét és
igyekezett nevelni az ifjuságot Istennek és szegény
házánknak szolgálatjára.”

A XVII. század folyamán a kathólicizmus
és protestantizmus, mint küzdő felek állanak egy-
mással szemközt. Az elkeseredett vallási har-
czokban, Lorántffy Zsuzsanna valóban a hazai
tudomány őrző anyala volt. Behívja C. Ámos
Jánost a század legnagyobb paedagógusát, hogy
a pataki főiskolát újjá szervezze. Számptalan iro-
dalmi, neveléstani és iskolai könyvet saját költsé-

¹⁾ Magyar irónőkről — Fáyne — Hentaller Mariska
Budapest, 1899.

más mellé téve látszik meg igazán, milyen fehér a fehér a fekete mellett.

Vitatkozás közben az egymás iránt való türelmesség ma szükségesebb, mint valaha, mert sok munkát kell végeznünk.

Sok munkát jól és okosan, mert nem csak a közönségnek, az ország és község lakóinak tartozunk számadással, hanem a legszigorubb bírónak is, a saját lelkiismeretünknek, a közvéleménynek.

Lelkiismeretünket elhaltatathatjuk önzéssel, álokoskodásokkal; a közvéleményt sokszor meglehet félemlíteni, megnyilatkozásait ellehet hatalommal, erőszakkal némitani, de egyet nem lehet: az igazságos, a tárgyilagos történelmet, mely kérlelhetlenül följegyzi cselekedeteinket, a közügyek terén kifejtett munkálkodásainkat, melyek ha most csillognak is frázisoktól, ha felöltöztetjük is a népszerűség vékony, szellős mezébe, következményeiben azonban vagy soha elnem múló emlékeszlopok lesznek, vagy piszkos sárreteg.

Halottak emlékezete.

Legfájdalmasabb, de egyúttal a legszebb, a legnemesebb, ünnepe az emberiségnek a halottak napja.

A temető nagy, néma esendjét e napon megzavarják az élők, a boldogtalanok serege, kik komor, sápadt arczeval, kisírt szemekkel járják a halottak országát, felkeresve szeretteiket, drága halottjuk sirbantjait. Mert mindenkinek van egy-egy drága halottja, akiről e szent napon megemlékezik, a ki iránt lerója kegyeletének adóját, Akinek a földben nincs senkije, aki nem talál a temetőben sirt, hol sivar lelke felenyhüljön, annak nincs a föld felett se senkije.

A halottak szentek. Kimegyünk sirjukhoz vezetelni, ha netán megbántottuk életükben őket, vagy vétkeztünk ellenük, rossz indulattal voltunk irántuk; elmegyünk sirjukhoz, imát rebegnek ajkaink lelkük üdvéért.

Megkönnyebbül szívünk a sir fölött, lelkünk megnyugvást lel, jobbaknak nemesebbeknek érezzük magunkat.

A mindennapi étellel járó emésztő munka, nagy gond, örökös nyugtalanság érzéketlenné tesz bennünket, jégpánczéllal vonja be sziveinket, mely

gén nyomatott ki, de maga is irt, hogy másoknak buzdító példáu! szolgáljon. Hittani munkája 1641-ben jelent meg Gyulafehérvárt — „Mózes és a próféták stb.“ czimmal, melyben némely hitágazatok erősségeit mutatja ki.

Lorántffy Zsuzsanna kizárólag magyarul irt. Családi levéltárában fennmaradt levelei, zamatos magyarsággal vannak írva és őt magasztos jellemű, fenkölt lelkű honleánynak mutatják be, a ki minden körülmények között a kötelesség buzgó teljesítésében kereste örömét. Áldásos életét 1660-ban fejezte be.

„S midőn elhunyt, gyorsan jövének
Az üldözés gyász napjai!
Fejét a Muzsák emberének
Alig volt hol lehajtani:
Az órjasok művét a törpék
Víták, tépték vakon és bután . . .
De örvendjünk! szét még se törték . . .!
S derű jött a ború után . . .“

Tompa.

A második régi magyar írónő, kiről megemlékezünk Bedegi Nyári Krisztina. Született 1604-ben meghalt 1641-ben. Híres főúri család gyermeke volt. 14 éves korában a dúsgazdag Thurzó Imréhez ment nőül, majd ennek korai halála után Eszterházy Miklós gróf nejévé lett.

Bedegi Nyári Krisztina csendes, magába zárkózott teremtés volt. Saját szorgalmából tanult meg írni. Férjével, rokonaival váltott levelei meg vannak a családi levéltárakban, de ezeknél érdekesebb „Napló”-ja, melyet ifjúságától kezdve vezetett. Naplójából megismerjük, vallásos buzgóságát, hitvesi hűségét, anyai szeretetét és páratlan jóságát,

csak nagy ritkán, talán csak e szent napon tud felolvadni.

A temető egy külön világ, hol szent ajtosság szállja meg az embert. Az egymást követő sirhantok emlékeztetnek bennünket a halálra, mulandóságra, a megsemmisülésre.

Miért hát az életben az a sok gyűlölet, önzés, türelmetlenség?

A sirkertben láthatjuk, hogy egyik vagyunk mi emberek, a kik becsületesen munkálkodunk magunk, családunk és az emberiség javára; — hogy közös a bánatunk, közös a keservünk, közös a sorsunk; legyünk tehát az élet forgatagában is egymást szeretők, megbecsülők, ne ezívdjünk, marakodjunk örökösen sokszor kétes értékű hiabavalóságokért, dicsőségért, ne vágyódjunk másnak a boldogságára, más sorsát ne óhajtsuk, törekvéseit ne gyanúsítsuk, előhaladását ne akadályozzuk, hisz sorsunk előbb-utóbb ugy is egy leszen.

Semmi sem fejezi ki azt jobban, mint az ének:

„Minden e világon csak mulandóság;
És itten semmiben nincs állandóság.
Gazdagság, becsület és a szépség:
Csak rövid ideig tartó dicsőség.
Mert a szép rúttá,
Gazdag koldussá
Lehet mindenkoron, —
Lesz mindenkoron,
Lett is mar azzá.“

Tisztuljunk meg drága halottaink sirja fölött, nyerjük ott erőt, kitartást, hitet türelmet a további munkához; tanuljunk meg becsülni ember társainkat; legyen és maradjon messze üzve tőlünk irigység, kajánság, mert a temetőben láthatjuk, hogy a nálunknál gazdagabb, erősebb, hatalmasabb, állítólag boldogabb, jobb módúak örvendő ember sem oly irigylésre méltó, mint gondoljuk, ép úgy vezetnek, ép úgy könnyezik, imádkozik halottja sirja mellett, mint a gyengébbek, mint a boldogtalanok, mint a szegények.

Öntözze igaz könnyeink halottaink sirjait, gyujtsuk meg fölöttük lelki üdvéikért kegyeletünk égő mécsét . . .

Megnyugodva, megüszülva és megerősödvé hagyjuk el a halottak sirjait. Nemó.

Az új városházáról.

Városunk legnevezetesebb ügye mostanában a polgári iskola volt mely háttérbe szorított mindent. Háttérbe szorult a városház építése, habár csak egyelőre, hogy azontul aztán ismét előtérbe lépjen.

A legutóbbi közgyűlés határozata úgy látszik, csak azért hozatott meg, hogy minden áron eleget tegyünk ama kötelezettségünknek, hogy az 1000 korona pályadíjjal kiadjuk.

Naplója, melynek nagy részét Kismartonban írta, méltóvá teszi őt arra, hogy a régi magyar írónők között nevét felemlítsük. E naplót Ipolyi Arnold²⁾ ismertette egyik munkájában és így ír róla: „Kicsi könyvecske; mindössze száz és néhány levél, majd leírva, majd üresen; „gyarló” aszszonyírás, de szép, sőt helyes vonásokkal.

Tartalmazza egy nemes és gyöngéd nő életének legnevezetesebb mozzanatait, erőteljes magyar nyelven irt, rövid napló szerű följegyzésekben, melyeket olykor az Istenben élő ájtatos léleknek nemesen egyszerű fohászai kísérnek, hogy mindaz, ami följegyzésre méltó történt, Isten Szent neve dicsőségére, a család öröme, boldogságára szolgáljon.

Ez a könyvecske Nyári Krisztina, Eszterházy Miklósné naplója . . . .“

Mutatványul álljon itt a Napló első lapja: — „En bedegi Niari Christina lötem ez világra az 1614 esztendőben 31 októbris kis Warda Warában az igaz Római Hitben megmaradván holtigh.“

Majd mikor férje halála után másodszor megy férjhez, így ír:

— „Az én szerelmes uram vött el engem húsz esztendő koromban az tekintetes nagyságos gróf Eszterházy Miklós uram. Az ő kegyelme ideje negyven esztendőben volt. Az lakodalom volt 1624. esztendőben, 21. napján juliusnak, Szucsányban.“

A legrégebb magyar költőnő, kinek költői munkái maradtak fenn gróf Pekry Lőrinczné,

2) B. Nyári Krisztina. Ipolyi Arnold 1887. Budapest.

Ez a határozat hogy milyen volt, arra majd megkapjuk a feleletet a törvényhatóságtól, egyre azonban rámutatunk, s ez az, hogy „Petőfi” az előirányzott 180.000 koronát túllépte 40.000 koronával, tehát ennyi összegből jóval többet mutathat a terv, még a többiek 180.000 korona keretén belül mozogtak, tehát annyit nem produkálhattak.

„Petőfi” tervezője egy pónyilatkozatában kötelezte ugyan magát, hogy 180.000 koronáért kiépíti a tervet, de ezt a kötelezettségét csak október 1-éig tartotta fenn, attól a naptól megszűnt és a közgyűlés egy része még is a kötelezettség megszűnte után ítélte oda az első pályadíjat.

No de hát az a közgyűlés dolga, így határozott, punktum.

A megépítés kérdése csak ezután kerül szönyegre.

Kétféle nézet hallatszik: az egyik az, hogy ne építsünk palotát, egyszerű földszintes ház is elég lesz, vályogból, 70.000 koronából kitelik. Megmarad a piaczi ház, jövedelmet is hajt s nem lesz adósságunk. Ez is helyes nézet, de félmunka, „nesze semmi, fogd meg jól” s mégis pénzbe kerül. — A másik párt meg arra hajlandó, hogy ha egyszer építünk, építsünk becsületesen, szilárd alappal, még ha többbe is kerül, majd csak lefizetjük s nem dobtunk ki semmit haszontalanságra.

De nekünk még más nézetünk is van. Ha egy 60—70.000 koronás egyszerű városházát építünk, ezt teljesen a magunk zsebéből kell kifizetnünk, ahoz nem járul senki, de ha még teszünk ezen összeghez 60.000 koronát, ezt az összeget már nem mi fizetjük, hanem a bérlők, és pedig teljesen és a magaegésében a bérlők, mert mi csak költsön adjuk azt az összeget, ők pedig letörlesztik szépen minden járulékaival együtt s nekünk ingyen marad 50 év múlva az épületnek ez a része, a mi pedig fő, mert ez teszi az új városházánkat monumentálissá, ez adja meg a díszét városunknak, ez adja meg az értelmét annak, hogy a Richter féle fundust megvettük, — de emeli kereskedelmi forgalmunkat, emeli kulturális törekvéseinket, hisz elvégre haladhatásunkat mi magunknak is elő kell segítenünk.

Nem kell ehhez nagy tudomány, csak egy plajbász meg akkora papiros, mint egy régi négykrajczáros s azon kiszámíthatjuk, hogy a többlet évi törlesztése, tőke és kamatban 4000 korona, annyit pedig ez a rossz ház is behoz most is, hát még az új diszes épület, kétszer akkora piactérrel?

Minden város központja, fénye a városháza, erről itelik meg a várost, erről népe jólétét, intelligenciáját. Ebben ne essék gáncsolni való. A lefolyt közgyűlések vitája arról győzött meg, hogy a mi városatyáink vajmi keveset tanulmányozták ezt a kérdést.

született Báró Petrőczy Kata Szidonia.³⁾ Született 1658 végén. — Apja Petrőczy és kaszavári Petrőczy István, anyja késmárki gróf Thököly Erzsébet. Majdnem egész életében bujdósó volt. Hozzátartozói révén a század folyamán dülő nemzeti szabadság harcok minden katasztrófája közelről érte őt, mert atyja buzgó protestáns, bátyja Thököly vezére, férje Erdély első embere s a fejedelem föltétlen hive volt.

E mellett lelkét is folyton erős próbára tevő sulyos csapások nehezédtek rá, úgy, hogy nem csodálkozhatunk, ha így ír magáról:

„Siralmas volt tudom az én születésem,
Siralmas s árvául volt fel-evelésem,
Siralmas, keserves szárnyonra kelésem,
Siralmas lesz holtig búban gyöttrődésem.“

Az érzékeny szívű asszonyt azonban nem törte meg egészen a sok csapás, vigaszt talált gyermekeiben és a költészetben, — költeményei nem kerültek kortársai kezébe, sem nyomtatás alá, amiből kitűnik, hogy csak saját szórakozására irt. — Saját kezével irt verseit az ózdi kastély könyvtárában egyik dedunokája báró Radák Istvánné, Rhédey Klára találta meg; innen ismertette azokat Thaly Kálmán.

Amint említettük verseit kortársai nem ismerhették, pedig Petrőczy Kata Szidonia borongós költészetével a XVII. század költői között valóban helyet kérhetett volna, mert kortársai közül egy sem érte utol — „érzésének erejében, hitének mélységében és mindezek kifejezésében a lírai

3) Thaly Kálmán — Adalékok a Rákóczy kor történetéhez.

A titkos pályázók egymásután árulták el inkognitójukat s igyekeztek hiveket szerezni maguknak s akinek több pártolója volt azt találták szebbenek jobbnak.

Mert bizony mi, laikusok, impressiók vagy mások után indultunk. A szakértők, az államépítészeti hivatal tagjai ugyan másként ítélték. Itt-ott láthatók voltak a pályázók, kiki előhozogatta érveit, hogy még a szakértők véleményét is a hangos szóbeszéddel elnyomják vagy legalább is gyengítsék.

A közgyűlés határozatairól referáltunk, ismertettük az államépítészeti hivatal bírálatát is, ezekkel tisztába vagyunk!

Miután csak most jön az igazi választás, hogy melyiket építsük föl, hát szerény magam, mint polgár s mint néző akként ismertetem a terveket, hogy abból laikus is értsen valamit.

Csak azokról szólok, a melyek komolyan szóba jöhetnek, mint a „Petőfi” „Szerves” és a „Hungária II.”

(Folytatjuk.)

MI UJSÁG?

— **Halottak napja.** Évente Mindszentelek estélyén egy bus emlékeztet, az elköltözötték irányában fájó gondolat vezeti ki a kereszténységet a temetőkertbe, hogy kiemlessék alant porladozó övéikre a kesergés könny záporát, hogy koszorúkkal takargassák be az elmúlás gyászát, hogy mécs és tyertyafénnyel üzzék el a halál birodalmának dermesztő sötéttségét, hogy esdeklő imátröpítsenek a csillagokon is tulra a lelkek üdvösségéért. — Ez estén a mi temetőink is megélenkültek. Kivitték a kertnek virágait mind: temető lett a virágoskertből s virágoskert a temetőből. Ez estén keresztény hívőink nagy sokadalma odahagyta a várost; szorongó kebellet, földig gyászban látogatást tett egy másik városban, a halottak egyetértő, békés váosában, — kivilágította e város csendes lakóinak házait, a sírdombokat, amíg otthon a visszatérésig a sötétség vette át néma uralmát. — Leperegtek a szomorú viszontlátás órái, elpereregtek a fájó könyvek is, megszünt a szívet mardosó zokogás, kifogyott, elaludt a gyertya, a mécs világa, — ott maradt a sok virág, mindmegannyi halott a halottak között s hívőink visszatértek otthonukba azzal a rettenő gondolattal, hogy egyszer majd nem térnek onnan többé vissza mint azok nem, akiknek nyugvóhelyeit a kegyelet szépséges jeleivel elárasztották. — Másnap azaz a tulajdonképeni halottak napján a kath. egyház a hivek vigasztalására, a Teremtő kiengesztelésére s a lelkek üdvösségére két gyász sz. misét szolgáltatott, melyek után a hiveknek módjukban volt a város koldusai közt az alamizsnálkodás erényét gyakorolni. —n.

— **Bemutakozás.** A róm. kath. egyház új s. lelkésze n. Ribárik István ma egy hete, az Isten és felebaráti szeretetről tartott szép

közvetlenségben. (Erdélyi Pál) Családi bajait és szenvedéseit megható mély érzéssel éneklé, vele a XVII. század lírai költészete tetőpontját éri el.

Egyik versében a természethez fordul bánatával és így kesereg:

„Szánjatok koszliklák,
Erdős kies puszták,
Bánkódjatok rajtam;
Szánjatok meg, kérlek,
Mert jaj! buban élek,
És im mire jutottam! . . .
Mezők szép virági,
Vizek friss folyási
Könnyeztetek rajtam!
Erdei sok vadak
Repülő madarak — — —
Sok jajszóm halljátok;
Te is csendes „Echo”
Hallod, hogy gyakran: „oh!”
Jöj ki számon s tudjátok
Okát bánatimnak
Gyakor panaszimnak . . .
Mért, hogy meg nem szántok?”

Petrőczy Kata Szidonia ez a kedves és rokonszenves lélek, életét sok bujdosás és viszontagság után 1708-ban végezte be Huszton és tetemei az ottani ref. templomban porlanak, de költeményei, melyek ugyan még kiadva nincsenek, — biztosítják nevének fennmaradását.

Györe János.

beszédjével mutatkozott be hiveinek. Szívvel üdvözljük s kívánjuk, hogy minél előbb jól találhassa magát közöttünk.

— **Névmagyarosítás:** Czappert Zsigmond fogyasztási adó ellenőr a saját, valamint: Regina, Samu, Béla és Julia gyermekei vezeték nevét „Csapó“-ra változtatta.

— **Polgári iskoláról.** Gulner Gyula államtitkár, szeretett orsz. gyűlési képviselőnk, a polgári iskola felállítása tárgyában tartott ama ígérletét, hogy tölle telhetőleg igyekezni fog, hogy polgári iskolánk az 1902. tanévre az állam által átvétessék, lakosságunk nagy öröme, fényesen beváltotta. A közoktatásügyi miniszteriumból vett értesítés szerint ugyanis a kormány 1902. évi költségvetés előirányzatában, polgári iskolánk át vételére a szükséges költséget a miniszter tanács elfogadta és megállapította. Midőn ezen nagy fontosságú öröm hírt közre adjuk, s midőn örök-emlékü közremunkálkodásáért tisztelettel és szeretettel környezett országgyűlési képviselőnk ő méltósága előtt soha meg nem szűnő hálaunk kifejezést adunk, hisszük, hogy városunk közönsége talál módot, hasonló érzelmeinek kifejezésére.

— **Elismerés.** A függetlenségi 48-as kör által f. hó 27-én rendezett táncmulatság tiszta jövedelme 74 korona volt, melyhez felülfizetéssel járultak: ft. Léva Mihály 5 korona, br. Weigelsperg Ede, Kubicsék János 2—2 kor. Buzás István, Relkes József, Halasi Pál, Csizmadia János, Lendvai Pál, Szikszai Károly, Knöpfler Mór, Dobozi Dánielné, Koós Simonné 1—1 korona, Dobozi Lajos 20 fillér. A szives adományokért ez uton fejezi ki halás köszönetét a kör elnöksége.

— **Eskütétel.** A cs. és kir. 13. huszárezred nállunk állomásozó századának ujonczai Minden szentek napján tették le a hűség esküt Korossy főhadnagy előtt. Előzőleg szt. misét hallgatott a század, mely alatt ft. Léva Mihály esperes-plebános lelkesült hangon elmondott, megható szónoklatával véste a fiatal katonák szívébe az Isten, Király Haza szeretetét és tiszteletét.

— **Sorozási elnök.** A jövő évi főszorozásra, a megye bizottsága az abonyi járásba Szilassy József földbirtokost választotta meg.

— **A Gerje-Perje vízszabályozó társulat.** Faragó Lipót miniszteri biztos elnökle alatt Abonyban évi közgyűlést tartott. A Gerje-völgy szabályozásának munkálatait három éven belül kell foganatosítani, a munkálatokra szükséges költségeket pótladó kivetés útján szerzik be. Gubody Ferencz czeglédi polgármester felszólására kimondotta a közgyűlés, hogy a Dunának és Tiszának csatornával leendő összeköttetése kérdésében a budapest—szolnoki csatornaterv mellett foglal állást.

— **Népesedési mozgalom.** A lefolyt október hóban városunk területén 53 születési eset fordult elő, (mult év október havában 54.) róm. kath. 44, ev. ref. vallású 5, izralita 4, fiú 29, nőnemű 24. Ilona nevet kapott 7, Erzsébetet 4, Terézt 3, Máriát 3, Rozáliát 2, Juliannát, Arankát, Katalint, Margitot 1—1. József nevet kapott 6. Mihály lett 5, Sándor 4, János 3, István 3, Miklós, András, Lajos, Albert, Pál, Béla, György 1—1, halva született 1. Házasság kötött 18 (mult év októberben csak 10) róm. kath. vőlegény ugyan olyan vallásu menyasszonnyal 15, ev. ref. vallásu vőlegény róm. kath. menyasszonnyal 1, róm. kath. vőlegény ev. ref. menyasszonnyal 1, izr. vőlegény ugyan olyan vallásu menyasszonnyal 1. Vidékről jött egy menyasszony, vidékre vittek 4 menyasszonyt, özvegy férfi özvegy nővel 4 esetben, özvegy férfi hajadonnal egy esetben, özvegy férfi elvált nővel 1 esetben kötöttek házasságot. Elhalt 29 egyén (mult év október havában 38.) róm. kath. 19, ev. ref. 7, izr. 3. Finemű 15, nő 14. Elhaltak: bélhurutban 5, tüdőgümőkórban 5, aggkorielgyöngülésben 3, mellhártyalobban 2, gőrcsőkben 2, tüdővízenyőben 1, szívszélhűdésben 1, agyszélhűdésben 1, roncsoló toroklobban 1, tüdőlobban 1, veselűletett gyöngeségben 1, gyermek aszályban 1, veselobban 1, derme 1, orbáncban 1, baloslet folytán 1, halva született 1. Elhalt felnőttek: Maczó Judit 32 éves, Bernáth Ágostonné Eggertner Ilona 39 éves, özv. Halasi Andrásné Varga Mária 65. éves, Jáger Mihály 61 éves, Kása András 83 éves, Csikány József 75 éves, Csibrány János 33 éves, Miselbach Ignác 67 éves, Miselbach Ignác 67 éves, özv. Dobos Mártonné Kúthy Ágnes 81 éves, Gyurgyák Pál 56 éves, Jandacsik István 83 éves.

— **A megkerült kassza.** A czeglédi

vasuti állomás vasszekrényét még a mult évben ismeretlen tettesek elemelték. Hosszas rendőri nyomozás után sikerült végre a főtettet, Nyiry János czeglédi hentesmester személyében elfogni. A vasutat egyébként a lopás miatt kár nem érte, mert a tolvajbánda a kassza feltörése után szomoruan konstatalta, hogy abban néhány értéktelen okmányon kívül egyéb nincsen. A bűnösöket a mult héten adták át a büntetőbírósnak.

— **Lopás.** Járvas Jóska törteli jó madár, pénteken délelőtt Czegléden csavargott, egyszer csak meglátta, hogy Balla István körösi gazda, kocsijáról leszállt és bement egy boltba, ő azonnal felugrott a kocsi, s elhajtott Törtel felé. Balla utána ment Törtelre, a hol a legényt szerencsésen el is csipte a község házához be vitte. Ott aztán a jegyző kivallatta, hogy a kocsit, lovakat Abonyba vitte Járvas Mihály nagybátyjához, a kinnél elakarta cserélni. A csere meg is történt, nagybátyjától 2 koronát kapott toldásba és mentek Törtelre a passzusokért, mert azokat az apjánál állította hogy vannak, Jóska öcsese a krakónál leugrott a kocsi, és elszaladt. Járvasnak gyanus volt a dolog, haza jött Abonyba s a lovakat még pénteken este behozta a városházához, reggelre azután Jóska is ide kísértetett szaz egész dolog rendbe jött, Balla lovait haza vitte. Jóska pedig a csendőrök vitték el. Törtelen a jegyző több lo lopást kicsikart Jóskaótól, ki — úgy látszik, — hogy rendszeresen üzte ezt a mesterséget s hogy czinkosai vannak. Majd ki sül.

— **A dohányárak új árszabálya.** Mint az „Egyetértés” írja, Lukács László pénzügyminiszter a dohánytermelő gazdák régi kívánását teljesíti, midőn a dohánybevéltási árszabályt módosítja. A módosításnak különösen két része jelent a régivel szemben nagyobb eltérést. Egyik: hogy a „válogatott” és I. osztályu dohányok között, a melyek métermázsánként 70, illetve 52 koronával váltatnak be, egy közbeeső 60 koronás osztályt is felállított, melybe tartozik a sérületlen, tetszetős szivarburoknak is alkalmas anyaglevél. Ez a közbeeső új bevéltási séma 8 koronával emeli mázsánként a termelési jövedelmet, ha a gazdaosztálynak a termelés minőségére gondja lesz. A másik figyelmeztetést érdemlő eltérés az, hogy a debrői dohányfajtának minden mázsáját 10 koronával emelték, ezzel a kedvelt dohány termelésének kívának lendületet adni. Darányi földművelésügyi miniszter utasította Kerpel Kálmánt, a debrői fajta dohányokkal mind több kísérletet tegyen, a téli gazdasági előadokat pedig, hogy a dohánytermelő vidékeken a debrői fajok termelése felől tanítsák ki a gazdákat.

— **Tűzoltási ügyünk.** Az önkéntes tűzoltó testületbe legújabbban beléptek: Kostyán József, Veveán István és Normann Dávid pártolótagokul. A taggyűjtő gyűlés, az alakító bizottság által f. hó 10-án délután 3 órára hivatott egybe, az anyakönyvi hivatal nagy termébe.

— **Figyelmeztetés.** Kereskedelemügyi m. kir. Minister Úr 31384/901 számú rendelete folytán 1901. évi október hó 1-től kezdve csakis a magyar korona országaiba szoló postautalványokat lehet a belföldi rózsaszínű úrlapon kiállítani; az Ausztriába, a megszállott tartományokba és általában a külföldre szoló postautalványok a nemzetközi sárga színű úrlapokon allítandók ki. 1901. évi október hó 1-től kezdve az Ausztriába, a megszállott tartományokba és általában a külföldre szoló utalványokra nem elég csupán a rendeltetési helyet ráírni de mulhatatlanul szükséges feljegyezni azt az országot is, melyben e helység van. Kérem ennél fogva a közönséget, hogy saját érdekében kellő gondot fordítson az utalvány úrlap helyes megválasztására és kiállítására, mert oly felek, kik helytelen úrlapon kiállított és ezért a postahivatal által el nem fogadható postautalvány feladását kísérlik meg; magukra hárítják a helytelen úrlapok pótlására szükséges új úrlapok kiállításával és felszerelésével járó fáradságot, költséget és idővesztéseget. Budapest, 1901. szeptember 28. M. kir. posta és távirda igazgatóság.

— **Csalódásoknak elejét** veendő s a forgalomban lévő számos hamisítványra való tekintettel e lapok egyik legközelebbi számában közhírré lesz téve, hogy mely helyeken kapható a köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen évek óta bevált eredeti Réthy-féle pemetefű-czukorka és mely helyeken árulnak utánzatokat. — Ez utóbbi helyek, mint megbizhatatlanok kerülendők.

Az összes iskolai könyvek, tanszerek, könyvtárak, szíjak, irkák és rajzeszközök legjutányosabb árban szerezhetők be **SZERDAHELYI JÁNOS** könyvkereskedésében.

Uj bor, de jó bor.
Tisztán kezelt, sajáttermésű **jó új bor Máthé Józseféknél** literenként **26 krajczáron** kapható.

Egy jó karban levő 8-as eséplő garnitúra minden hozzátartozóval felszerelve előnyös feltételek mellett Hegedűs Vilmosnál helyben eladó. 5-5

SZŐLŐOLTVÁNYOK

szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.
Uradalomnak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat még az apró nyulak sem hatolnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeljük. Ezer csemege elég 200 méterre. — Ára 6 frt.

Dióesemeték. Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fényomatú főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetük minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, hol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekesen áll, kik rendelni sem mit sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím:

„Ermelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid. 3-4

SCHOTTOLA ERNŐ BUDAPEST

a ruggyanta- (gummi) gyártás magyarországi megalapítója.
Műszaki központi üzlet VI. Andrásy-ut 2. Fonciére palota.

Legjobb minőségben, gyári áron szállít:

összes mérleggyártmányok (külön kiadásu árjegyzék ingyen és bérmentve) a gőzcseplőgépekhez szükséges összes anyagokat és eszközöket, csapágyfém, kenőszelenczék, olajhoz és sűrű tolvottezsirhoz, géphajtoszjak, vízmentes mozdony és eséplőgép ponyvák kazal, repeze- és kocsitakarók, asbest- és gummianyagok, szelepek, vízmutatók, fesszmérők, dobsinek, kenőanyagok, zsiradék, gabonaszákok „Elsősegély”-kötszerszekerények, mely kötszerszekerények a ministeri rendeletnek megfelelően minden ipartelepen, gyárüzemnél, malomban stb beszerzendők.

Árjegyzék és ismertetések ingyen és bérmentve.

34-

A pemetefü-cukorkának számos utánzata lévén e helyen legközelebb megjelöljük azon gyógyszerárakat, hol az eredeti REINY-féle készítmény kapható.

1-7

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest 68. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek
továbbá járgány-cseplőgépek, lóheré-eszűrés, tisztító-rosták, aratógépek, szétvágyó-beronák.

„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek, szecsakavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletek árjegyzék-kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ le-nagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték **(IX. sorsjáték)** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1901. november 21. és 22-én** tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-ucza felől.) — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest 1901. évi november hó 3-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.